

POD DROBNOGLEDOM

Rast trgov IKT leti z Vzhoda

BLAŽ KOVŠČA

V finančno in ekonomsko tako vetrovnih časih, kot svet bičajo zadnji dve leti, je težko, skoraj nemogoče, najti industrijo, ki je ne bi prizadeli rezultati borzno-kreditnih igračkanj. Pa vendar se je trg informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) izognil usodi toliko drugih ekonomij; še več – zrasel je. Kljub temu se je ves čas temeljito spreminjal in predvsem selil. Rast je, vendar manjša, nekajodstotna; predvsem na račun manj razvitih trgov in novih tehnologij. Sodobni telekomunikacijski tokovi se namreč hitro selijo na Vzhod, kjer vzpenjajoče se industrije hlepijo po zmogljivejših, dostopnejših povezavah in zato se IKT seli tudi v zrak, k brezžičnim povezavam. Tudi v Sloveniji, ki ostaja v vrhu držav večine tovrstnih lestvic, a s pomembno izjemo.

Tukajšnji trg IKT spada med razvitejše trge (26. mesto na svetovni lestvici indeksa razvitosti IKT v letu 2008), ki pa ima kljub temu še vedno nadpovprečni potencial in praviloma raste hitreje od primerljivih (zahodnih) trgov. Vendar njegova rast v ničemer ni primerljiva z daljnovzhodnimi trgi, ki z velikimi koraki (nekaj desetodstotno rastjo) dohitvajo zahodne. Še več. Ker so se v razcvetu IKT na Zahodu na Vzhodu ukvarjali šele z osnovno telekomunikacijsko infrastrukturo, zdaj namesto posodabljanja in spajanja tehnologij, kot ga poznajo na Zahodu, uvajajo naj sodobnejše rešitve. Te so seveda v primerjavi z Zahodnimi »ostanki« neprimerno preprostejše za namestitve, z večjimi zmogljivostmi in zato cenovno veliko bolj dostopne kot predhodnice.

Njihova prva zahteva je širokopasovnost. Ponudba operaterjev in potrebe uporabnikov so tako velike, da je samo lani cena uporabe fiksnih širokopasovnih povezav v manj razvitih državah padla za približno tretjino. Pri tem je na razvitih trgih ostala skoraj enaka, s pomembno razliko – še vedno je skoraj sedemkrat (!) nižja kot na razvijajočih se trgih. A neverjetne količine uporabnikov kljub temu spodbujajo rast in razvoj tudi v najbolj IKT podhranjenih koticah sveta. Tako ne preseneča podatek, da je Kitajska že leta 2008 postala največji trg fiksnih širokopasovnih omrežij in takrat s prestola spravila ZDA.

A poleg številčnosti imajo manj razvite vzhodne države še eno prednost: ni jim treba posodabljati tehnologij, ki jih pred nekaj leti preprosto niso imele. Te so namreč kot mlinski kamen okrog vratu razvitejših trgov, ki se morajo prej ali slej spoprijeti z nerodnim prehodom na nove rešitve. Pa vendar se tako eni kot drugi strinjajo, da je prihodnost v brezžičnih širokopasovnih povezavah. In spet ima prednost Vzhod. Rezultat? S tako imenovanimi žabjimi koraki se trgi IKT v razvoju približujejo razvitim Zahodnim trgom.

Skupaj predstavljajo največjo skupnost na svetu, saj je po podatkih Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU) na svetu kar 4,6 milijarde uporabnikov prenosnih telefonov in 1,7 milijarde uporabnikov svetovnega spleta. Razlike med razvitimi in nerazvitimi trgi pa so ogromne. Na Zahodu je bila lani penetracija mobilne telefonije več kot 100-odstotna, medtem ko je bila na Vzhodu le 57-odstotna, podobno pa velja tudi za uporabnike interneta (64 : 18 odstotkov) in širokopasovnih povezav (23 : 4). Ob tem je prav neverjetno, da se je po podatkih ITU v digitalna ločnica med najbolj in najmanj razvitimi med letoma 2002 in 2008 celo zmanjšala (s 5,5 na 5,3). Razlog je hitrejša rast, saj sta tako penetracija mobilnikov kot dostop do spleta (prek širokopasovnih povezav) primerljiva z rastjo, ki jo je ena izmed držav z najbolj razvitim IKT, Švedska, dosegla pred desetletjem.

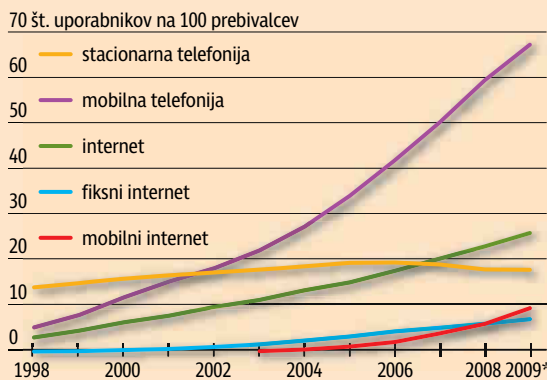
Tekmovalnost pa je tudi med najbolj razvitimi, saj Japonska in Južna Koreja premočno prehitvata tako ZDA kot Evropo, ki v razvoj tovrstnih tehnologij vlagata bistveno manj kot daljnovzhodnjaki in po podatkih evropske komisije uporabnikom ponujata do 50 odstotkov nižje cene storitev pri širokopasovnem povezovanju.

Slovenija je tudi tu v vrhu, med najbolj ugodnimi trgi za uporabnika, ki pa ima vseeno (vsaj) eno črno piko. V »košarici« IKT, ki jo primerja ITU, je uvrščena na 31. mesto z več kot desetodstotnim znižanjem cen storitev fiksne in mobilne telefonije ter fiksnih širokopasovnih povezav glede na BDP med letoma 2008 in 2009 (1,15 : 0,95). A medtem ko so se cene storitev fiksne telefonije v tem obdobju zmanjšale za več kot 20 odstotkov in fiksnih širokopasovnih povezav za skoraj 30 odstotkov, so cene mobilne telefonije zrasle za več kot 10 odstotkov. To je v primerjavi z drugimi 160 državami, kjer so cene pri mobilni telefoniji v povprečju padle za 20 do 25 odstotkov, zaskrbljujoč podatek.

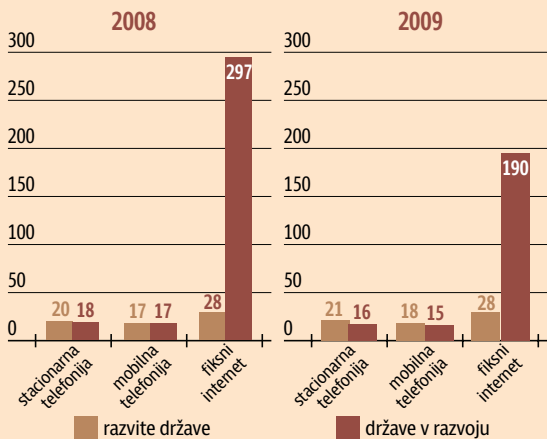
Razvoj IKT gre prav v smer širokopasovnih mobilnih povezav in slovenski trg je med najbolj razvitimi, zrelimi in stabilnimi, zato bodo tovrstne primerjave lahko odločilen pokazatelj za morebitne nujne ukrepe. Le-ti bodo namreč lahko preprečili, da bi se vrnili v IKT preteklost, in to na plečih nas, uporabnikov, medtem ko si bodo domači operaterji z Azijci delili nebo in dobičke.

FT RAZVOJ INFORMACIJSKE DRUŽBE

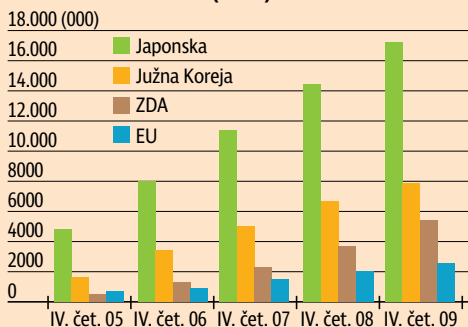
POHOD MOBILNEGA INTERNETA

PADANJE CEN TELEKOMUNIKACIJSKIH STORITEV (v dolarjih, glede na kupno moč prebivalstva)

GRADNJA OPTIČNIH (FTTx) PRIKLJUČKOV

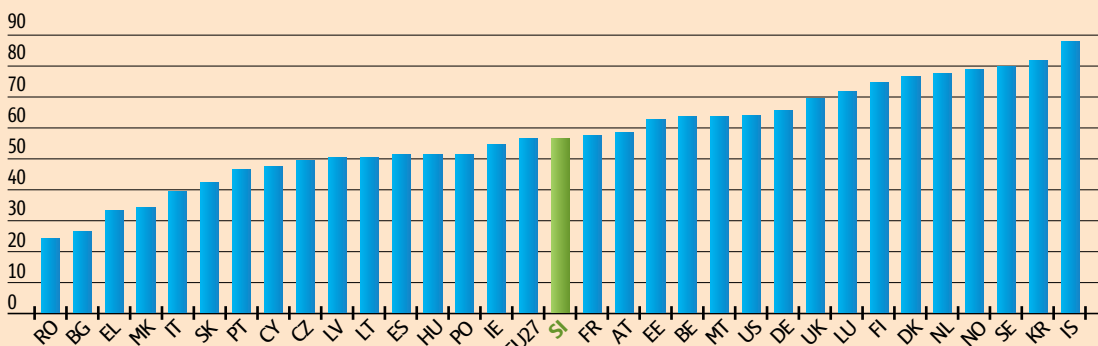
RAZVITOST DRŽAV V PANOGI IKT

država	uvrstitev 08	indeks 08	uvrstitev 07	indeks 07
Švedska	1	7,85	1	7,27
Luxemburg	2	7,71	6	6,98
Koreja (Rep.)	3	7,68	2	7,23
Danska	4	7,53	3	7,18
Nizozemska	5	7,37	5	7,06
Islandija	6	7,23	4	7,06
Švica	7	7,19	8	6,83
Japonska	8	7,12	7	6,89
Norveška	9	7,11	9	6,78
Velika Britanija	10	7,07	12	6,70
Hong Kong, Kitajska	11	7,04	10	6,78
Finska	12	7,02	11	6,70
Nemčija	13	6,95	13	6,60
Singapur	14	6,95	15	6,47
Avstralija	15	6,90	14	6,51
Nova Zelandija	16	6,81	16	6,38
Avstrija	17	6,72	19	6,25
Francija	18	6,55	22	6,09
ZDA	19	6,54	17	6,33
Irska	20	6,52	20	6,14
Kanada	21	6,49	18	6,30
Estonija	22	6,41	25	5,86
Belgija	23	6,36	21	6,10
Macao, Kitajska	24	6,29	28	5,73
Španija	25	6,27	26	5,84
Slovenija	26	6,26	27	5,77
Izrael	27	6,19	23	5,93
Italija	28	6,15	24	5,91
ZAE	29	6,11	33	5,20
Grčija	30	6,03	31	5,28

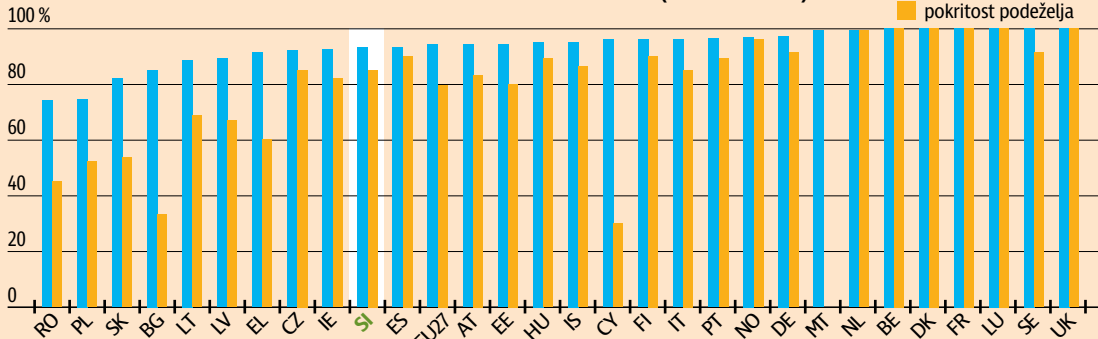
RAST ŠIROKOPASOVNIH PRIKLJUČKOV

	jan. 2004	jan. 2005	jan. 2006	jan. 2007	jan. 2008	jan. 2009	jan. 2010
širokopasovni priključki	23.302.070	39.488.334	59.348.726	80.117.975	99.812.771	113.446.213	123.738.940
penetracija širokopas. dostopa	4,9 %	8,2 %	12,1 %	16,3 %	20,2 %	22,8 %	24,8 %
št. novih priključkov/dan	28.752	44.225	54.412	56.902	53.958	37.250	28.199

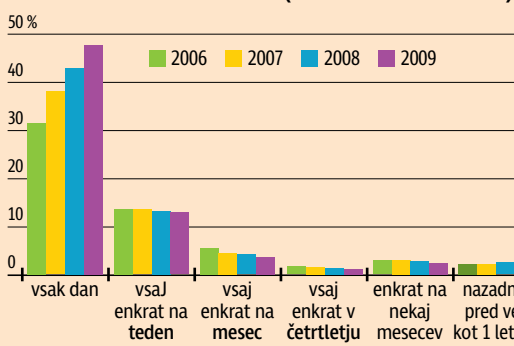
DELEŽ GOSPODINJSTEV S ŠIROKOPASOVNIM DOSTOPOM DO INTERNETA

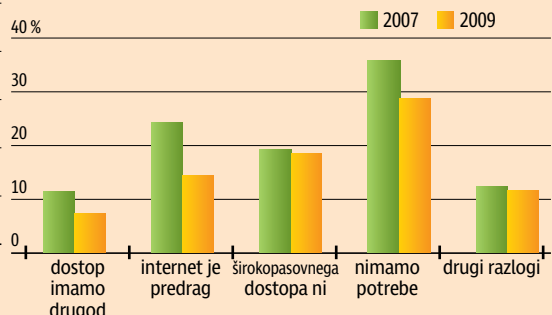
POKRITOST OZEMLJA S ŠIROKOPASOVNIMI PRIKLJUČKI (V ODSOTOKIH)

UPORABA INTERNETA V EU (DELEŽ PREBIVALSTVA)

RAZLOGI, ZAKAJ GOSPODINJSTVA NIMAJO ŠIROKOPASOVNEGA DOSTOPA

DELO Vir: ITU, evropska komisija